

Het heiligenboek

Joris van Cappadocië *Tom Zwaenepoel*

Enkele heiligen zijn overbekend en komen tot leven in talrijke vaak spannende verhalen en legendes, ook al zijn er over hen geen historische gegevens beschikbaar. Een mooi voorbeeld is Joris van Cappadocië. Volgens de legende stamt hij uit een christelijke familie en leefde in Cappadocië, in het huidige Turkije. Zoals zijn vader is hij officier in het leger van keizer Diocletianus. Hij weigert een decreet op te volgen dat de vervolging van christenen beveelt en noemt zichzelf christen. Joris overleeft het drinken van de gifbeker, het radbraken en een ketel met kokend water. Hij wordt definitief tot zwijgen gebracht door onthoofding.

De populairste legende over Joris vertelt over zijn gevecht met een draak die in een meer huist en de stad Silena terroriseert. Dagelijks offeren de inwoners lammen en uiteindelijk ook mensen om zijn honger te stillen. Wanneer het lot op de dochter van de koning valt, belooft Joris de koning en het volk dat hij het monster zal doden, op voorwaarde dat iedereen zich door hem laat doppen. Die dag bekeren zich 15.000 mensen.

Het verslaan van de draak symboliseert de bekering van een heidens land of stad tot het christendom. De draak is een symbool

van het kwaad, het gevaarlijke, zoals blijkt uit vele Egyptische, Babylonische, Indiase, Japanse, Griekse mythen en Bijbelse verhalen (bijvoorbeeld Leviathan in het Oude Testament). Enkel Chinezen zien in de draak een teken van het goede, van geluk. Het gevecht met de draak zet een archetypisch conflict in scène, de mythische strijd tussen goed en kwaad, leven en dood, licht en duisternis.

Joris is als ridder een held, een 'superstar'. Op afbeeldingen zie je hem als Romeins soldaat met een lans die een draak doorboort. Zijn ridderlijkheid maakt de strijdbare martelaar tot patroon van de kruisvaarders (Richard Leeuwenhart) en patroon van scouting (Lord Baden-Powell). In Joris zien de ridders van de kruistochten hun eigen ideaal gerealiseerd, namelijk de strijd tegen een oppermachtige vijand, het handelen voor het geloof in Christus, de verdediging van de zwakken. Vandaag accentueren de padvinders in hem meer de tegenstelling tussen goed en kwaad. Hij toont hoe je trouw en met zuiver hart taken kunt vervullen. Hij overwint de chaos in de geordende wereld, de hindernissen voor vrede en geluk. De monsters en draken zijn niet enkel de gevaren van de buitenwe-

reld, maar ook het kwaad dat in ons groeit zoals lafheid, profijt, macht, vernietigingsdrang. Ze zijn bewoners van de menselijke innerlijke wereld, het duistere deel in ons.

In de legende van de draak luidt de centrale vraag: hoe gaan we om met het kwaad? Het monster jaagt almaar meer angst aan, naarmate almaar mensen het vrezden. Door de draak macht over hun harten te geven, lijken ze zonder het te merken steeds meer op hem. Aanvankelijk offeren ze schapen, vervolgens loten ze de slachtoffers en uiteindelijk leveren ze de draak kinderen en hun ouders. Angst verhindert elk verzet, elk medelijden. Wie gelooft moet het gevecht met die monsters aandurven en zich inzetten voor hun slachtoffers. Geloof betekent bevrijding. Bevrijd van angsten en onderdrukking kan de mens vrij worden voor God en de medemens. Hij wil ook vrij zijn van elke vorm van materiële binding. Daarom schenkt Joris de geschenken die hij uit dank van de koning kreeg aan de armen.

De legende eindigt met een feest. Joris verlaat de koningsstad Silena, die hij opnieuw vrede geeft. Uit de bodem van de kerk, die de koning ter ere van hem heeft laten oprichten, ontspringt

een bron. Ze is het symbool van een nieuw leven zonder angsten. Het lijkt paradoxaal: door wapengeweld komt vrede tot stand. Maar een rationeel mens weet dat de draak nog niet dood is. Aan het monster groeien nieuwe koppen, het monster kan voortdurend van gedaante veranderen. Overal ligt het op de loer en droomt ervan de mens in zijn macht te hebben.

In de schilderkunst wordt Joris afgebeeld met een zwaard, een lans, een draak of een martelaarspalm. Hij is onder andere de patroonheilige van Engeland (1222), boogschutters, kruisvaarders, militairen en padvinders. Hij wordt aangeroepen tegen oorlogsgevaar en ziekten van huisdieren..

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

15 maart, 21.25 uur, één. Brussel, één jaar later. Bijzondere uitzending over één jaar aanslagen in Zaventem en Brussel.

19 maart, 15.45 uur, één. Endeavour. Pilootaflevering van de gelijknamige Britse politiserie over de jonge detective Endeavour Morse in het Oxford van de jaren 1960. 'Prequel' van de legendarische serie *Inspector Morse*.

19 maart, 21 uur, Canvas. Naples, eerste aflevering van de BBC-documentaireserie *Italy's Invisible Cities*. Historicus Michael Scott speurt met behulp van de modernste technologie naar de verborgen schatten van Napels, Venetië en Firenze.

19 maart, 21.50 uur, Canvas. Into Darkness. Korte, maar ontroerend hoopgevende documentaire van Rachida El Garani uit Zaventem over de kleine Mohammed en zijn eveneens blinde tante Naïma in Marokko.

19 maart, 22.25 uur, Canvas. In Rien n'est pardonné brengen de Gentse cineasten Vincent Coen en Guillaume Vandenberghe het verhaal van activiste en journaliste Zineb El Rhazoui die haar thuisland Marokko ontvlucht na de Arabische Lente.

De vrome kudde

In de rechtbank *Ingezonden door Nick Marijn*

Rechter tot beklaagde:

– Het dient gezegd, die inbraak heeft u opmerkelijk behendig uitgevoerd. Dat wijst volgens mij op een buitengewone geslepenheid en een geoliede routine.

Waarop de beklaagde:

– Als er iets is waaraan ik een hekel heb, edelachtbare, dan is het vleierij!

In het ziekenhuis *Ingezonden door Bart Mees*

Bezoeker tot zieke:

– En die andere, die dezelfde ziekte had als jij, hoelang duurde het bij hem alvorens hij stierf?

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

schrijfmeubel	↓	vrijtijds-kledij	↓	arrest	↓	afneemdoek	↓	schor	↓
↑				man van stand	→				
steenafval		et cetera	→			klein kind		eenheid	
					7				
↑				bladaarde	→				8
	4								
denkend wezen		verdovend middel		te koop	→		kanselrede		Russ. monarch
					5				
↑						zaadkorrel			1
bejaarde	kreet		flets	pelsdier	→				
							onder andere	muzieknot	
rubber	→				6				
↑				deel v.d. Koran	→				2
pl. in Letland		3	televisie	→		putemmer	→		

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---